

รายงานผลการวิจัยและพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ เครื่องสำอางสมุนไพร กรณีศึกษา : กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนตุล เครื่องสำอางสมุนไพร ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา*

ประภาพร แสงทอง** และคณะ***

ความเป็นมาและความสำคัญ

วิสาหกิจชุมชนในปัจจุบันภาครัฐได้เข้ามามีส่วนสนับสนุนเพิ่มขึ้นเนื่องจากได้เล็งเห็นถึงการสร้างรายได้ การพึ่งตนเองของชุมชนและระหว่างชุมชน โดยการนำทุนทางสังคมของชุมชนที่มีอยู่ ได้แก่ ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ทรัพยากรท้องถิ่น ผสมกับการบริหารจัดการสมัยใหม่ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างสรรค์การเรียนรู้ของสังคมตลอดจนการให้ความสำคัญกับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน สำหรับวิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องสำอางสมุนไพรในปัจจุบันได้รับความนิยมมากขึ้นมาโดยตลอดเพราะประชาชนตระหนักถึงการได้รับประโยชน์จากสมุนไพรทั้งในด้านความงามสุขภาพการรักษาโรค และด้วยเหตุนี้มีความจำเป็นในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องสำอางสมุนไพรให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับมากขึ้นเพื่อส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของผลิตภัณฑ์ซึ่งโดยทั่วไปการเลือกซื้อสินค้านอกจากจะคำนึงถึงคุณภาพแล้ว บรรจุภัณฑ์ยังมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคไม่น้อย เนื่องจากรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีมาตรฐานและสวยงามจะดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภคได้มากแสดงให้เห็นว่าหากผลิตภัณฑ์มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์โดดเด่นจะทำให้ผลิตภัณฑ์น่าสนใจเพิ่มขึ้นสำหรับจังหวัดสงขลามีชุมชนใหญ่แห่งหนึ่งชื่อว่าสวนตุลตั้งอยู่ในเขตตำบลเขารูปช้างอำเภอเมืองในบริเวณใกล้เคียงมีมหาวิทยาลัยสองแห่งคือ มหาวิทยาลัยทักษิณและมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นอกจากนั้นยังมีสถาน

*ได้รับทุนอุดหนุนจากคณะวิทยาการจัดการ งบประมาณ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม งาน/ผลงานวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความรู้โครงการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของคณะวิทยาการจัดการ

** อาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หัวหน้าโครงการวิจัย

*** คณะผู้วิจัยมีรายชื่อดังนี้ นางสาวปัญจาภรณ์ ศุภลักษณ์ นางสาวพวงรัตน์ ดิษฐวงศ์ นางสาวพัลลภาทองสัมฤทธิ์ นางสาววิไลวรรณ นาประโคน นายวีรพงศ์ แซ่ภู นางสาวศุภลักษณ์ หนูรัตน์ นางสาวสุภาพร ชูเอิญ นางสาวณัฐรา บุตรคง

ศึกษาที่เป็นของเอกชนอยู่ในเขตเดียวกัน คือ โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ห้างออกไปทางทิศเหนือสิบกิโลเมตรเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตศรีวิชัยและวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ทำให้ชุมชนสวนตุลได้เปรียบในเรื่องการเรียนรู้ และด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้กลุ่มสวนตุลเครื่องสำอางสมุนไพรก่อกำเนิดขึ้นเมื่อมีการอบรมคุณค่าพืชสมุนไพรท้องถิ่น ในวันวิทยาศาสตร์แห่งชาติโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชสมุนไพรในแปลงสาธิต ซึ่งเป็นสมุนไพรพื้นบ้านที่กำลังจะสูญพันธุ์ เช่น ส้มป่อย ใบหนาด หนอนตายซาก ว่านนางคำไพล เป็นต้น ต่อมามีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและทดลองจนประสบความสำเร็จเกิดเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากพืชสมุนไพรดังกล่าว และมีการนำความรู้ไปเผยแพร่ชุมชน โดยการจัดตั้งกลุ่มย่อยสร้างเครือข่ายทั้งในชุมชนและนอกพื้นที่ต่างอำเภอมีโอกาสสาธิตร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับวิธีการแปรรูปพืชสมุนไพรที่ใช้ในผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสบู่ก้อนกริเซอร์ลิน สบู่เหลว แชมพู ครีมนวด) น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า น้ำยาเอนกประสงค์ จากน้ำหมักชีวภาพจนเป็นที่สนใจยอมรับในเรื่องคุณภาพและประสิทธิภาพของพืชสมุนไพรแปรรูป โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางมีความสามารถในการรักษาโรคเน่าเปื่อย โรคเชื้อรา ขจัดรังแค จุดต่างดำและสิวฝ้า ส่งผลทำให้คนในชุมชนให้ความสนใจสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตามคงมีปัญหาคงมีพัฒนาคือรูปแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้ามีลักษณะไม่น่าสนใจไม่เด่นและไม่สะดุดตา ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากมีการพัฒนาเครื่องสำอางสมุนไพรให้มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากที่สวยงามทันสมัย จะส่งผลให้สามารถสร้างรายได้ หรือมีการขยายตลาดสินค้าให้เพิ่มสูงขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงมีการทำวิจัย โดยมีรูปแบบในลักษณะเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของบรรจุภัณฑ์ และฉลากของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร กลุ่มวิสาหกิจ ฯ โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ด้วยวิธี SWOT Analysis
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร แล้วนำแนวทางไปปฏิบัติจริง และประเมินผลของการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของสินค้ากลุ่มวิสาหกิจ ฯ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะสภาพบรรจุภัณฑ์โดยมีเป้าหมายที่รูปแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนตุลเครื่องสำอางสมุนไพร เลขที่ 61/1 หมู่ 5 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีจุดเด่น สวยงาม สะดุดตามากขึ้นแล้ว
นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลการพัฒนาโดยความร่วมมือของสมาชิกกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนสวนตุลเครื่องสำอางสมุนไพร จำนวน 60 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัญหา เพื่อให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง
สมุนไพรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ และนำแนวทางการแก้ปัญหาพัฒนาปรับปรุง
ทำให้ได้บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรให้มีจุดเด่น สวยงาม สะดุดตา
2. เพิ่มศักยภาพให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรโดยการสร้างความพึง
พอใจในตัวผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ดีขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมการใช้เครื่องสำอางสมุนไพรมีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดเป็นอย่างมากพบว่าบรรจุภัณฑ์มีผลต่อพฤติกรรมกาเลือกใช้เครื่องสำอางสมุนไพรในระดับสูง เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพ และสวยงามของบรรจุภัณฑ์ (ชลธิชา,2548) ดังนั้นสามารถเพิ่มศักยภาพการตัดสินใจซื้อให้สูงขึ้นโดยการสร้างความเด่นสะดุดตาให้กับผลิตภัณฑ์เช่นการทำให้ฉลากหรือมีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามทันสมัยในการแสดงฉลากภาษาไทยของเครื่องสำอาง ส่งผลในการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคมากที่สุดก่อนตัดสินใจเลือกซื้อ (ภาษิต,2542) ดังนั้นการแสดงรายละเอียดของผลิตภัณฑ์มีความจำเป็น เพื่อให้ผู้บริโภคมีข้อมูลในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เร็วขึ้น นอกจากนี้การดำเนินงานด้านการตลาดทั้งห้าด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการโฆษณาส่งเสริมการขาย และด้านเครือข่าย มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์เช่นกัน (ณัฐพงศ์,2546) ดังนั้นควรมีการดำเนินงานทางการตลาด การทำให้ฉลาก หรือบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามทันสมัย และแสดงรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ครบถ้วน ส่งผลให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ง่ายขึ้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยมีวิธีดำเนินการในรูปแบบ คือ การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก การอบรม การสังเกตและการสัมภาษณ์โดยแบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ : แบบสอบถาม ประมวลผลด้วย SPSS for window เพื่อหาค่าความถี่ และร้อยละ
- (2) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ : การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และประสบการณ์ภาคสนาม

ก่อน

หลัง

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ก่อนและหลังการพัฒนาารูปแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์

กิจกรรมการวิจัย

สามารถแสดงกิจกรรมการวิจัยตามขั้นตอนตามตารางดังนี้

ลำดับ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ช่วงเวลา	สถานที่	ผู้เกี่ยวข้อง
1	สำรวจและศึกษาสภาพ ด้านบรรจุกภัณฑ์ของ ผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน ฯ	คณะผู้วิจัย	เม.ย. 50	บ้านเลขที่ 61/1 หมู่ 5 ตำบลเขา รูปช้าง อำเภอ เมือง จังหวัด สงขลา	คณะผู้วิจัยและ กลุ่มวิสาหกิจ ฯ
2	สนทนากลุ่มระหว่าง วิทยากร และ กลุ่ม วิสาหกิจ ฯ เรื่อง “ออกแบบบรรจุก ภัณฑ์อย่างไรให้ได้กำไร เพิ่มขึ้น”	คณะผู้วิจัย	พ.ค.50	บ้านเลขที่ 61/1 หมู่ 5 ตำบลเขา รูปช้าง อำเภอ เมือง จังหวัด สงขลา	คณะผู้วิจัย กลุ่ม วิสาหกิจ ฯ และ วิทยากร
3	ออกแบบบรรจุกภัณฑ์ ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจ ฯ คัดเลือกบรรจุกภัณฑ์ และทดลองทำบรรจุก ภัณฑ์รูปแบบใหม่	คณะผู้วิจัยและ กลุ่มวิสาหกิจ ฯ	มิ.ย.50	บ้านเลขที่ 61/1 หมู่ 5 ตำบลเขา รูปช้าง อำเภอ เมือง จังหวัด สงขลา	คณะผู้วิจัยและ กลุ่มวิสาหกิจ ฯ
4	ทดลองใช้บรรจุกภัณฑ์ รูปแบบใหม่	คณะผู้วิจัยและ กลุ่มวิสาหกิจ ฯ	ก.ค.50	1.ร้านลิวิวัฒน์6 2.ร้านลิวิวัฒน์ เคหะ 3.ร้านค้าชื่อเบนซ์	คณะผู้วิจัยและ กลุ่มวิสาหกิจ ฯ
5	ติดตามผลการใช้บรรจุก ภัณฑ์รูปแบบใหม่	คณะผู้วิจัย	ก.ค.50	1.ร้านลิวิวัฒน์6 2.ร้านลิวิวัฒน์เคหะ 3.ร้านค้าชื่อ เบนซ์	คณะผู้วิจัย
6	ประเมินผลการใช้บรรจุก ภัณฑ์รูปแบบใหม่	คณะผู้วิจัย	ส.ค.50	1.ร้านลิวิวัฒน์6 2.ร้านลิวิวัฒน์ เคหะ 3.ร้านค้าชื่อเบนซ์	คณะผู้วิจัย
7	สรุปผลการใช้บรรจุก ภัณฑ์รูปแบบใหม่	คณะผู้วิจัย	ส.ค.50	มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา	คณะผู้วิจัย

รูปแบบฉลากผลิตภัณฑ์แชมพูและครีมนวดที่ได้รับการออกแบบใหม่

ฉลากแชมพูและครีมนวดผสมสมุนไพร

รูปแบบฉลากผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดสปาและน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ ที่ได้รับการออกแบบใหม่

น้ำมันนวดสปา

น้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์

ฉลากน้ำมันนวดสปา และน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์

ภาพที่ ๖ รูปแบบฉลากผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร (ที่ได้รับการพัฒนา)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบันของบรรจภัณฑ์ การหาแนวทางเพื่อนำไปพัฒนาบรรจภัณฑ์การนำไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มวิสาหกิจ และการประเมินผลการปฏิบัติจากการพัฒนาบรรจภัณฑ์โดยมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบันของปัญหาบรรจภัณฑ์และฉลากเครื่องสำอางสมุนไพรพบว่าฉลากเดิมที่ใช้ไม่สามารถแสดงรายละเอียดของข้อมูล ส่วนประกอบและวิธีการนำไปใช้มีไม่ครบถ้วน นอกจากนั้นตราสินค้ายังไม่ชัดเจน ไม่มีความสามารถในการแสดงเอกลักษณ์ของตัวผลิตภัณฑ์ได้ รวมทั้งบรรจภัณฑ์และฉลากไม่มีความสอดคล้องไม่สัมพันธ์กัน (เกิดรอยย่น) ไม่สวยงาม และไม่สะอาดตา จึงทำให้นามาสู่ การหาแนวทางในการพัฒนาบรรจภัณฑ์โดยการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนโอกาสและอุปสรรค โดยวิธี SWOT Analysis ดังรายละเอียดตามตาราง คือ

จุดแข็ง

- 1.ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรมีการใช้วัตถุดิบที่ปราศจากสารเคมีและไม่ใช้วัตถุกันเสีย
- 2.วัตถุดิบในการผลิต ส่วนใหญ่ปลูกเองและหาได้ง่ายในท้องถิ่น ช่วยลดต้นทุนในการผลิตได้มาก อีกทั้งยังใช้วัตถุดิบที่มีมาตรฐานเกรดเอในการผลิต
- 3.สมาชิกมีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญการในคัดเลือกวัตถุดิบตลอดจนมีประสบการณ์สูง

โอกาส

- 1.ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร มีศักยภาพสามารถพัฒนาไปสู่สินค้า OTOP ได้
- 2.กลุ่มวิสาหกิจฯได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากเทศบาลตำบลเขารูปช้าง
- 3.ผู้บริโภคนิยมใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสมุนไพรมีมากขึ้นตามกระแสการรักสุขภาพ

จุดอ่อน

- 1.ฉลากไม่แสดงรายละเอียดข้อมูลที่ครบถ้วนและไม่สามารถดึงดูดใจผู้บริโภค
- 2.ลักษณะตัวบรรจุภัณฑ์มีสภาพด้อยไม่มีคุณค่า
- 3.ไม่มีเครื่องจักรที่ทันสมัย ทำให้การผลิตล่าช้าและผลิตได้จำนวนน้อย
- 4.ตัวฉลากและบรรจุภัณฑ์ไม่มีความสอดคล้องเกิดรอยย่นมองดูไม่สวยงามและไม่มีความคงทน

อุปสรรค

- 1.สินค้าเครื่องสำอางสมุนไพรบางชนิดยังไม่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
- 2.ช่องทางการจัดจำหน่ายแคบไม่ครอบคลุมทุกรูปแบบ
- 3.วัตถุดิบเกรดเอมีราคาแพงและการสั่งซื้อยากทำให้บางครั้งวัตถุดิบไม่เพียงพอกับการผลิต

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค

สำหรับการหาแนวทางเพื่อนำไปพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และนำไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มวิสาหกิจฯ มีลักษณะเป็นการประกอบกิจกรรมสี่กิจกรรมดังนี้กิจกรรมแรก การวางแผนเตรียมการจัดโครงการอบรมภายใต้ชื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์อย่างไรให้ได้กำไรสูงสุดโดยเป็นการจัดอบรมและขอความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ โดยมีสมาชิกเข้าร่วมอบรมจำนวน 60 คน และมีวิทยากร คือ นายราเมศ รัตนอรุณ ผู้จัดการธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยศูนย์ปัตตานี และนางชนิษฐา พลเพชร อาจารย์จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา เป็นผู้บรรยายเกี่ยวกับการจัดหาแหล่งเงินทุนและการออกแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์ตามลำดับ กิจกรรมที่สอง ดำเนินการอบรมให้กับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ และร่วมกันออกแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์โดยมีนางชนิษฐา เป็นที่ปรึกษาในการออกแบบ กิจกรรมที่สาม ตัดสินใจเลือกและจัดทำบรรจุภัณฑ์และฉลากที่ได้ร่วมกันออกแบบใหม่ระหว่างคณะผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ

กิจกรรมที่สืบทอดลงใช้บรรจุภัณฑ์และฉลากใหม่ ซึ่งฉลากมีความสวยงามแสดงรายละเอียดวิธีใช้ และส่วนประกอบอย่างครบถ้วน นอกจากนั้นได้ตราสินค้าในรูปแบบใหม่ เป็นการเพิ่มความสามารถแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนตุลเครื่องสำอางสมุนไพร (ตราขิงแดง) ได้มากขึ้น หลังจากนั้นมีการนำไปวางจำหน่ายเพื่อทดลองตลาดและเก็บข้อมูลสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากของผลิตภัณฑ์โดยใช้แบบสอบถาม

การประเมินผลการปฏิบัติการพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจหลังจากนำผลิตภัณฑ์ไปทดลองตลาด และสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากเครื่องสำอางสมุนไพร โดยการใช่แบบสอบถามที่มีเกณฑ์วัดระดับความพึงพอใจ (rating scale) จากกลุ่มผู้บริโภคจำนวน 50 คน โดยที่ใช้โปรแกรม SPSS for windows ในการประมวลผล พบว่าผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70 มีช่วงอายุระหว่าง 21 ถึง 35 ปี ระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรของผู้บริโภคจะพิจารณาที่คุณภาพสินค้า ลักษณะ รูปแบบของบรรจุภัณฑ์เป็นส่วนประกอบหลัก นอกจากนั้นความพึงพอใจของผู้บริโภคเครื่องสำอางสมุนไพรเพิ่มสูงขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากใหม่

สรุป

การดำเนินการวิจัยและพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร กรณีศึกษา : กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนตุลเครื่องสำอางสมุนไพร ตำบลเขารูปช้างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึกและ SWOT analysis ทำให้ทราบปัญหา คือ บรรจุภัณฑ์และฉลากไม่สวยงาม สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้านฉลากและบรรจุภัณฑ์ โดยการจัดอบรมออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากสำหรับผลิตภัณฑ์คือ แชมพูสมุนไพร และครีมนวดผสมสมุนไพร นอกจากนั้นมีสินค้าที่ต้องการเปิดตลาด คือ น้ำมันนวดสปา น้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ สำหรับการออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลาก เกิดเป็นมีรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบรรจุภัณฑ์เกิดความสวยงาม รวมทั้งมีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์โดยการทำเป็นลักษณะแพ็คเกจสำหรับผลิตภัณฑ์แชมพูและครีมนวดผสมสมุนไพร เพื่อใช้เป็นของฝากในช่วงเทศกาลกระแสรักสุขภาพ ในการประเมินผลการปฏิบัติในการพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนตุลเครื่องสำอางสมุนไพรด้วยการใช่แบบสอบถามผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร และประเมินผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for window พบว่าการใช้บรรจุภัณฑ์และฉลากรูปแบบใหม่ ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในตัวบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าของเครื่องสำอางสมุนไพรใหม่เพิ่มสูงขึ้น

อภิปรายพล

การอภิปรายผลการวิจัยมีดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนตุลฯ ผลิตสินค้าเครื่องสำอางสมุนไพรที่มีคุณภาพสูง ปราศจากสารเคมี มีบรรจุภัณฑ์ที่คงทน มีตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น (ตราช้างแดง) และสวยงามเมื่อผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจฯได้รับการพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ทำให้ผู้บริโภคมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น เป็นการสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีทางการตลาด ส่วนประสมทางการตลาด รวมทั้งทฤษฎีทางด้านการออกแบบตราฉลากและบรรจุภัณฑ์ ซึ่งตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์เป็นตัวการกำหนดความสนใจของผู้บริโภค สินค้าจะขายดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสวยงาม และเหนืออื่นใดผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพมาตรฐาน

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2537). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- ชลธิชา แก้วสว่าง. (2548). **พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องสำอางสมุนไพร กรณีศึกษา : อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา**. นครราชสีมา : งานวิจัย.
- ณัฐพงศ์ ชาดตา. (2546). **การดำเนินงานด้านการตลาดของเครือข่ายธุรกิจชุมชนในตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น**. ขอนแก่น : งานวิจัย.
- ภาษิต นิสาลสุทธิกุล. (2542). **การแสดงผลจากภาษาไทยของเครื่องสำอางที่จำหน่ายในจังหวัดสตูล**. สตูล : งานวิจัย.
- วารุณี ดันตวิวงศ์วานิชและคณะ. (2545). **หลักการตลาด**. กรุงเทพฯ : เปียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2543). **หลักการตลาด**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและไซเล็กซ์.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **กลยุทธ์การตลาด:การวางแผนการตลาด**. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและไวเท็กซ์.